

१५) लेखा आणि लेखापरीक्षण

- १) महाराष्ट्र शासन कार्यनियमावलीतील कोणत्या नियमानुसार राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवर परिणाम होणारा प्रत्येक आदेश वित्त विभागाशी पूर्व विचार विनियम करून काढणे आवश्यक आहे ?
१) नियम ४८   २) नियम ४९   ३) नियम १०   ४) नियम १२
- 1) According to which rule in the Maharashtra Government Rules of Procedure, every order affecting the economy of the state must be cleared with the Finance Department prior consideration and regulation?
1) Rule 48   2) Rule 49   3) Rule 10   4) Rule 12
- २) अनावर्ती खर्चाच्या बाबतीत योजना किंवा प्रस्तावाला (इमारती बांधकामाची प्रशासकीय मान्यता वगळून) प्रशासकीय (वित्तीय मंजूरी धरून) मान्यता देण्याची प्रशासकीय विभागाला वित्तीय अधिकाराची मर्यादा किती आहे ?
१) रुपये ५.०० कोटी पर्यंत   २) रुपये १५.०० कोटी पर्यंत
३) रुपये १.०० कोटी पर्यंत   ४) रुपये १०.०० कोटी पर्यंत
- 2) In case of non-recurring expenditure, what is the limit of financial authority of the administrative department to give administrative (subject to financial sanction) approval of the plan or proposal (excluding administrative approval of building construction)?
1) Upto Rs.5.00 Crores   2) Upto Rs.15.00 Crores
3) Upto Rs.1.00 Crore   4) Upto Rs.10.00 Crore
- ३) सर्व आउटगोइंग वजा करून मालमत्तेचे निव्वळ वार्षिक उत्पन्न ₹ ३,००,००० आहे. व्याज दर वार्षिक १०% असल्यास मालमत्तेचे भांडवली मूल्य किती असेल ?
१) ३,००,०००   २) ३३,००,०००   ३) ३०,००,०००   ४) ३,३०,०००
- 3) The net annual income from a property deducting all outgoings is ₹ 3,00,000. What would be the capitalized value of the property, if the rate of interest is 10% per annum ?
1) ₹ 3,00,000   2) ₹ 33,00,000   3) ₹ 30,00,000   4) ₹ 3,30,000
- ४) जर सिमेंट आणि स्टीलचा पुरवठा विभागाकडून केला जात असेल आणि ठेकेदाराने नाही, तर दर विश्लेषणामध्ये स्टील आणि सिमेंटवरील नफ्याची टक्केवारी ..... ने वजा केली जाते.
१) २०%   २) १५%   ३) २५%   ४) १०%
- 4) If cement and steel are supplied by the Department and not by the contractor, then the percentage of profit on steel and cement in Rate Analysis is deducted by .....
1) 20%   2) 15%   3) 25%   4) 10%
- ५) मालमत्तेचे मूळ मूल्य १० लाख रु. आहे. मालमत्तेचे आयुष्य १० वर्षे गृहीत धरून आणि त्याचे स्कॅप मूल्य १ लाख रुपयांचे असल्यास ६ वर्षांनंतरची त्याचे बुक मूल्य भंगार मूल्य शोधा. (सरळ स्वरूपाचा घसारा गृहीत धरा).
१) ४-६ लाख   २) ५.४ लाख   ३) ४.० लाख   (४) ६.० लाख
- 5) Find out the book value, after 6 years of an asset costing ₹ 10 lakh originally, assuming 10 years as life of the asset and the scrap value of ₹ 1 lakh. (Assume straight line depreciation) Select the correct option.
1) ₹ 4-6 lakh   2) ₹ 5.4 lakh   3) ₹ 4.0 lakh   4) ₹ 6.0 lakh

- ६) खालीलपैकी कोणते विधान भारताच्या लोकलेखा समितीच्या बाबत चुकीचे आहे ?
- १) लोकलेखा समितीच्या सदस्यांचा कार्यकाल पाच वर्षांचा आहे.
  - २) लोकलेखा समितीच्या अध्यक्षांची नियुक्ती लोकसभेचे अध्यक्ष करतात.
  - ३) लोकलेखा समितीत लोकसभेतून पंधरा सदस्य निवडले जातात.
  - ४) लोकलेखा समितीत राज्यसभेचे सात सदस्य असतात.
- ६) Which of the following statements is incorrect about Public Accounts Committee of India?
- 1) The term of office of the members of the Public Accounts Committee is five years.
  - 2) The Chairman of the Public Accounts Committee is appointed by the Speaker of the Lok Sabha.
  - 3) Fifteen members are elected from the Lok Sabha in the Public Accounts Committee.
  - 4) The Public Accounts Committee consists of seven members of the Rajya Sabha.
- ७) विधानमंडळाच्या लोकलेखा समितीबाबत पुढीलपैकी योग्य विधाने ओळखा.
- अ) लोकलेखा समितीमध्ये जास्तीत जास्त पंधरा सदस्यांचा समावेश असतो.
  - ब) राज्यांचे विनियोजन लेखे व नियंत्रक व त्यावरील महालेखापरीक्षक यांच्या अहवालाचे सदर समिती परिनिरीक्षण करते.
  - क) राज्य शासनाच्या वित्तीय लेखांचे व त्यावरील लेखापरीक्षा अहवालांचे निरीक्षण करते.
  - ड) राज्याच्या महामंडळाची लेखाविवरणे व त्यावरील नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा अहवाल तपासते.
- पर्यायी उत्तरे :**
- १) फक्त अ, ब व क
  - २) फक्त ब व क
  - ३) फक्त ब, क व ड
  - ४) सर्व विधाने योग्य आहेत
- ७) Identify the correct statement among the following regarding the Public Accounts Committee of the Legislature.
- A) The Public Accounts Committee consists of a maximum of fifteen members.
  - B) The said committee inspects the Appropriation Accounts of the States and the reports of the Comptroller and Auditor General thereon.
  - C) Monitors the financial accounts of the State Government and the audit reports thereon.
  - D) Examines the accounts of the State Corporation and the reports of the Comptroller and Auditor General thereon.
- Answer options :**
- 1) A, B and C only
  - 2) B and C only
  - 3) B, C and D only
  - 4) All the statements are correct
- ८) म. ना. से. (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८१ चे नियम ९(३७) नुसार निवृत्तिवेतनामध्ये ..... चा समावेश होतो.
- १) रजा रोखीकरण
  - २) रुग्णता निवृत्तिवेतन
  - ३) कुटुंब निवृत्तिवेतन
  - ४) उपदान
- ८) m. no Sec. As per rule 9(37) of the (General Conditions of Service) Rules, 1981, the pension includes .....
- 1) Encashment of Leave
  - 2) Sickness Pension
  - 3) Family Pension
  - 4) Gratuity

- 13) Which of the following statements is correct?
A) Government employees will neither take dowry nor pay.
B) A Government employee shall not employ children below 18 years of age for domestic work.
C) A Government servant shall perform voluntary work of a social or religious nature subject to the condition that it does not affect his official duties.

Answer options :

- 1) Only A   2) Only B   3) A and C   4) A, B and C

- १४) पुढीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- १) शासकीय कर्मचारी कोणत्याही शेरमध्ये पैसे गुंतविणार नाही
२) शासकीय कर्मचारी कोणत्याही व्यक्तीला व्याजाने पैसे उसने देणार नाही
३) शासकीय कर्मचारी बँकेचा एजंट म्हणून काम करणार नाही.
४) शासकीय कर्मचार्यास स्वतःच्या खाजगी नोकराला अग्रिम वेतन देता येणार नाही

- 14) Which of the following statements is incorrect?

- 1) Government servant shall not invest money in any share
2) Government servant shall not lend money to any person on interest
3) Government servant shall not act as an agent of the bank.
4) A Government servant cannot advance salary to his private servant

- १५) मेसने नफा म्हणजे :

- १) आयकर विवरणपत्रात दाखवलेला नफा   २) अगदी किमान नफा
३) मिशनद्वारे कमावलेला नफा   ४) वरीलपैकी काहीही नाही

- 15) Mesne profits means :

- 1) profit shown in income tax return   2) very minimum profit
3) profit earned by mission   4) none of the above

- १६) ABC विश्लेषणातील इन्व्हेंटरी कंट्रोल मेकॅनिझम ..... वर आधारित आहे.

- १) उपभोगाचे मूल्य   २) दुकानातून हालचाल
३) गरज   ४) वरीलपैकी काहीही नाही

- 16) The inventory control mechanism in ABC analysis is based on .....

- 1) Value of consumption   2) Movement from store
3) Necessity   4) None of the above

- १७) ..... योजना बहुतांश कारणांसाठी उपयुक्त आहे जेथे भार आणि पुरवठ्याची सातत्य अतिरिक्त खर्चाचे समर्थन करते.

- १) सिंगल बस   २) डबल बस डबल ब्रेकर
३) दोन्ही (१) आणि (२)   ४) वरीलपैकी काहीही नाही

- 17) ..... scheme is useful for most of the purposes where the loads and continuity of supply justify additional costs.

- 1) Single bus   2) Double bus double breaker
3) Both (1) and (2)   4) None of the above

- १८) प्रकल्प मूल्यांकनाच्या संवेदनशीलतेच्या विश्लेषणामध्ये खालीलपैकी कोणत्या मुद्द्यांचा समावेश होतो ?
- अ) विद्यमान कालावधीपेक्षा कालावधीची लांबी विचारात घेणे.
ब) प्रकल्पाच्या वस्तू आणि सेवांच्या किमतींमध्ये बदल (वाढ किंवा घट).
क) खर्चाच्या स्तरांमध्ये बदल.
ड) पिके आणि पशुधन यांच्या उत्पादन पातळीत बदल.
इ) प्रकल्पासाठी जारी केलेल्या अनुदानाची रक्कम.

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ ब क इ
२) क इ ड अ
३) ड ब अ क
४) इ ब अ ड

- 18) The sensitivity analysis of the project appraisal includes which of the following points ?
- a) Consideration of the length of the period over the existing one.
b) Changes (increase or decrease) in prices of goods and services of the project.
c) Changes in the levels of cost.
d) Changes in the yield levels of crops and livestock.
e) Amount of subsidy released for project.

Answer options :

- 1) a b c e
2) c e d a
3) d b a c
4) e b a d

- १९) स्पेसिफिकेशन लेखनाच्या सामान्य तत्वांच्या संदर्भात, खालीलपैकी कोणता स्टेटमेंट बरोबर नाही ?
- a) स्पेसिफिकेशन लेखकाने त्याने जे नमूद केले आहे त्याची कारणे द्यावीत.
b) क्रॉस-रेफरन्स कमी केले जावेत आणि आवश्यक असल्यास फक्त शीर्षके संदर्भित केली जावीत.
c) कामाच्या किमतीवर परिणाम करणाऱ्या सर्व बाबींचा समावेश करून तपशीलवार वर्णन केले पाहिजे.
d) व्यावसायिक आकार शक्यतोवर निर्दिष्ट केले पाहिजेत.

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त (a)   २) फक्त (b)   ३) फक्त (b) आणि (c)   ४) वरीलपैकी काहीही नाही

- 19) In view of the general principles of specification writing, which of the following statements is/are not correct ?
- a) The specification writer should give reasons for what he specifies.
b) Cross-references should be minimized, and only titles be referred, if need be.
c) All items affecting the cost of the work should be included and described in detail.
d) Commercial sizes should be specified as far as possible.

Answer options :

- 1) Only (a)   2) Only (b)   3) Only (b) and (c)   4) None of the above

- २०) खालीलपैकी कोणती पद्धत ही एस्टिमेट काढण्याची ढोबळ पद्धत नाही ?
१) वार्षिक दुरुस्ती किंवा देखभाल अंदाज
२) प्लिंथ क्षेत्र अंदाज
३) घनसामग्री अंदाज
४) सेवा युनिट पद्धत
- 20) Which of the following is not an approximate method of Estimate ?
1) Annual Repair or Maintenance Estimate
2) Plinth Area Estimate
3) Cubical Content Estimate
4) Service Unit Method
- २१) बांधकाम उपकरणे मालकीची आणि चालवण्याची किंमत मोजण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या बाबींचा समावेश करावा ?
a) चालू खर्च
b) गुंतवणूक खर्च
c) देखभाल आणि दुरुस्तीचा खर्च
d) घसारा
- पर्यायी उत्तरे :
१) वरील सर्व
२) फक्त (a) आणि (b)
३) फक्त (a), (b) आणि (c)
४) फक्त (a), (b) आणि (d)
- 21) Which of the following are the items to be included for computing the cost of owning and operating construction equipment ?
a) Running costs
b) Investment costs
c) Cost of maintenance and repairs
d) Depreciation
- Answer options :**
1) All of the above
2) Only (a) and (b)
3) Only (a), (b) and (c)
4) Only (a), (b) and (d)
- २२) मालमत्तेच्या मूल्यांकनाचा खालील उद्देश नाही:
१) विविध करांचे मूल्यांकन
२) भाडे निश्चित करणे
३) कर्ज किंवा गहाण ठेवण्यासाठी सुरक्षा
४) दर विश्लेषण
- 22) The following is not a purpose of valuation of a property :
1) Assessment of different Taxes
2) Fixation of Rent
3) Security for Loans or Mortgage
4) Rate Analysis

उत्तरे : १५) लेखा आणि लेखापरीक्षण

१-१	२-१	३-३	४-४	५-१	६-१	७-३	८-४	९-१	१०-३
११-३	१२-३	१३-३	१४-४	१५-४	१६-१	१७-२	१८-३	१९-१	२०-१
२१-१	२२-४								